

Petrasz Cvirka: ÉLETADÓ FÖLD

Új Magyar Könyvkiadó

Napról napra csodálatosan változik a falu képe. A múlt minden gazdasági és szellemi nyomorúságát az élet szépsége, a szellem világossága váltja fel. Szélesen terülnek el a gondozott, szerető kéz munkálta földek a határban. Villany, rádió, kultúrotthon: Új világ épül falun is, beteljesedni látjuk mindazt, amit Pártunk, kormányzatunk megígért a dolgozó parasztságnak.

Keserves reménytelenségben nagyszerű paraszti életek sikkadtak el a földesúri és a tőkés elnyomás szomorú évszázadaiban, míg eljött a szabadulás.

Cvirka: Életadó föld című regénye Litvánia egy Kaunasz közelében fekvő kis falujába visz el bennünket. A cselekmény az 1920—1930-as években játszódik. A litván nép a németek és nagybirtokosok jármát lerázza magáról, új életet készül építeni, de félrevezette az egykori nagybirtokosok utódai és a klerikális reakció képviselőitől, nem a Szovjetunióval karöltve, hanem éppen ellene akarja ezt megvalósítani.

A regény hőse Jurasz Tarutisz nincstelen litván paraszt. A szovjet hatalom elleni intervenció háború idején részt vesz a Litvánia „függetlenségéért” harcoló nemzeti hadseregben. Hazajövele után meg-nősül, gyermekei születnek. Jurasz és családjának keserves, tragikus élete tükörképe a litván nép szörnyű nyomorának és küzdelmeinek, amíg végre a helyes utat megtalálják. *Tarutisz társai látva életük nem csökkenő nyomorúságát, sorra elhagyják szülőföldjüket és idegenbe, Délamerikába vándorolnak. Az otthonmaradók veritékén, húsán-vérének pedig gazdagodnak az urak, hitznak szószólóik, a papok.*

Az egész litván dolgozó nép tragédiája elevenedik meg Tarutisz tragédiájában. Kis

gazdaságát — mivel a rossz termés miatt rendezni nem tudja adósságát — az uzsorakamatok fejében elárverezik. Idősebbik fiát — akit még mint gyermeket kénytelen volt cselédnek adni az elmenekült földesúr jószágigazgatójához — egy szerencsétlen baleset következtében veszti el. Felesége Mónika, meghal és Jurasz csak most látja igazán, hogy annakidején nem a bolsevikok ellen, hanem velük kellett volna harcolni.

Keserves utat tesz meg a litván nép, nagy megpróbáltatásokon megy keresztül, míg rátalál a helyes útra. Jöcskán akadnak útjában olyanok, akik a hordó tetején szónokolva, a szöszékről áldást vagy átkot szórva, üres ígéretekkel félrevezették, hogy még többet szorítsanak ki belőle, hogy még több pénz jusson az ő pénzeszsákjukba. De a felismerés órájában a litván nép lerázza magáról őket és teljes szívvel, bizalommal fordul a Szovjetunió felé, hogy kövesse a szocializmus építésében.

Az igazi, szép emberi érzések, az itt-ott felcsillanó humor kifejezése bizonyítja a könyv írójának, Petrasz Cvirkának írói sokoldalúságát és népe iránti — hiszen maga is Kaunasz vidékére való — határtalan szeretetét, megértését és megbecsülését.

Nem építhetjük elég harcossá akarattal a jövőt, ha nem pillantunk vissza a múltba. Aki ezt a regényt olvassa, látni fogja, milyen közel állnak hozzánk a problémák, hogyan hasonlított a litván és a magyar paraszt élete. Talán azért is zárjuk annyira a szívünkbe Petrasz Cvirka regényének hőseit, mert a feudal-kapitalizmus mocsarából kivergődött magyar, dolgozó nép túljutva az ingadozások válságán, a félrevezetés útvesztőjén, úgy tárja ki karját a felismerés örömmünnepe és a szabadságot hozó szovjet emberek felé, mint a litván Jurisz Tarutisz és társai.

N. E

A HALADÓ ÉS KLASSZIKUS NÉMET IRODALOM NAGY ELTERJEDTSÉGE A SZOVJETUNIÓBAN. Egy legújabb statisztikai összeállítás szerint a Szovjetunióban igen nagy az érdeklődés a klasszikus és a mai haladó német irodalom iránt. Eddig a szovjetunióban 55 nyelven s összesen 29 764 000 példányban jelent meg német írók műve. Goethe, Schiller, Heine munkái teljes kiadásban jelentek meg, legtöbbjük korszerű, mai fordításban, a legkitűnőbb szovjet írók átültetéseként. A 19. század forradalmi költőinek művei is nagy példányszámban láttak napvilágot: Herwegh, Freiligrath, Weerth műveit is kiadták. Ugyanakkor azonban a

haladó német irodalom jeleseivel is megismerkedhetik a szovjet olvasó: Seghers, Kellermann, Becher, Arnold Zweig, Bredel, Bert Brecht, Erich Weinert és a többi kitűnő írók, költők művei is számos nyelven, kitűnő fordításban jelennek meg a Szovjetunió területén.

KINAI IRÓK MŰVEI LENGYELŰL. Lengyelországban igen népszerűek a haladó kínai és koreai írók. Számos értékes kínai és koreai könyvet fordítanak le lengyel nyelvre: legutóbb a kínai forradalomról szóló versek gyűjteménye s néhány novelláskötet jelent meg a legjobb lengyel fordítók tolmácsolásában.